

ШТРИХИ ДО БІОГРАФІЙ ПРЕДСТАВНИКІВ САКРАЛЬНОГО ТА СВІТСЬКОГО ЖИВОПИСУ ЛЬВОВА ОСТАННЬОЇ ТРЕТИНИ ХVІІІ СТ.

У ХVІ – ХVІІ ст. львівський живопис переживав період бурхливого розвитку, що увінчалось створенням локальної школи і появою плеяди видатних митців (найвідомішими з-поміж яких були Федір Сенькович, Микола Петрахович). Однак, з середини ХVІІІ ст. в мистецькому житті Львова відбулися значні зміни. Чи не найважливішими причинами останніх були впливи на творчість львівських митців західноєвропейських малярських шкіл. Утім, в останній третині ХVІІІ ст. ситуація дещо покращується. Це пов'язано з діяльністю малярів, які, щоправда, не становили у Львові окремої школи, але своєю творчістю зробили вагомий внесок у мистецьку спадщину міста.

У цей період активно діяв Томаш Гертнер. Він народився у Львові у 1750 р. і, можливо, був сином Яна Гертнера, відомого львівського скульптора середини ХVІІІ ст.¹ Майстер працював у костелі францисканців у Перемишлі. Він виконав 1772 р. за 800 зл. поліхромію склепінь в бібліотеці і захристії зі сценами “Зіслання Св. Духа” та постаті святих францисканців, а на стінах – “Проповідь Св. Антонія перед Папою”, овальні погруддя Святих: Кунегунди, Саломеї, Антонія з Маласпіно, Йосифа з Копертіно². У 1778 р. майстер закінчив фрескову декорацію костелу м. Тартакова Сокальського повіту, з якої залишилися лише фрагменти, зокрема, сцена “Облога Тартакова козаками у 1655 р.”³. Польський дослідник Тадеуш Маньковський висловив припущення про участь Т. Гертнера у роботах, пов'язаних з поліхромією парохіяльного храму францисканців у Гусакові, що під Перемишлем⁴. Майстер також брав участь у роботах в Святотроїцькій каплиці Святоонофріївського монастиря у Львові, де за контрактом від 25 лютого 1777 р. намалював на полотні ікони пророків і апостолів згідно з планом, що йому надав ігумен о. Боніфатій Кропивницький⁵. У цьому контракті Т. Гертнера названо “майстром фрескового живопису”⁶. У костелі Марії Магдалини у Львові в боковому вівтарі лівої сторони був образ зі зображенням Св. Яцека роботи Т. Гертнера⁷. У 1780 р. він разом з іншими львівськими малярами, що не входили до цеху, – Матвієм Міллером, Остапом Білявським, Станіславом Строїнським і Юзефом Хойницьким – вимагав від міського уряду надати їм доступ до цехової документації⁸. Помер маляр у Львові в 1808 р.⁹

З 1771 р. походить інвентар пані Віржбицької, у другому шлюбі дружини львівського маляра Йосифа Віржбицького. Даний інвентар фіксує декілька десятків образів святих і картини¹⁰. Цей же маляр згадується у 1747 р. при шлюбі Луки Куровського і Катерини Соколовської, на якому він був присутній як свідок разом з Вінцентом Томаєром¹¹.

У 1774 р. майстри Ян Барановський, Ян Скалевич, Михайло Зенович, Стефан Курдобович, Габріель Бачинський взялися позолотити решітки хору в костелі оо. Бернардинців у Заславі. Я. Барановський у 1772 р. помалював в святині ще й орган¹². В травні 1772 р. скульптор зі Львова М. Полейовський закінчив у костелі ківорій, над

яким працював також згаданий вище Я. Барановський¹³. У Львівському Національному музеї зберігаються його образи “Семеон-богоприїмець” та “Пророчиця Анна”¹⁴.

У костелі Божого Тіла у Львові, що належав домініканцям, у 1794 р. малярсько-золотарські роботи виконав Андрій Адамовський, за що отримав 190 зл.¹⁵ Його ж пензлю належить написаний у 1752 р. портрет Яна Борковського, який зберігається у Львівському історичному музеї¹⁶.

Видатним представником малярського середовища Львова був Остап Білявський. Уперше відомості про нього подав польський дослідник Станіслав Яшовський, який навів факти щодо його роботи в Успенській та П'ятницькій церквах Львова¹⁷. О. Білявський походив з с. Городищі біля Бережан, де народився у 1740 р. Коли майстер приїхав до Львова і в кого вчився, невідомо. У 60-х рр. XVIII ст. він здобув освіту в Римі, де “малював грецьких богів”¹⁸. Хоча маляр і навчався в римській Академії Св. Луки, після повернення до Львова був змушений рахуватися з вимогами місцевого цеху малярів. Однак майстер не входив до цієї організації, і це підтверджує згадка у міських судових актах про те, що О. Білявського разом з іншими малярами притягали до суду за небажання вступати до місцевого цеху¹⁹. Маляр працював здебільшого у портретному жанрі, але писав і на релігійну тематику. До його ранніх робіт періоду навчання у Академії Св. Луки слід віднести три рисунки олівцем з 1766 р: “Св. Іван Євангелист”, “Севілла”, “Геркулес та Омфалла”²⁰. О. Білявський підписував свої твори повним ім'ям з титулом: “Della Akademia Romana Pictor”^{*}.

У Львові майстер виконав ряд портретів львівських міщан, а також отримав кілька великих замовлень з монументального розпису. Зокрема, у 1776 р. він зробив фрескову декорацію каплиці Св. Миколая у Крехівському монастирі²² та малярські роботи в іконостасі церкви паулінів^{**} у Львові²⁴. Маємо також відомості про портрет львівського стольника Франциска Шептицького за підписом маляра, датований 1778 р.²⁵ У 70-х рр. XVIII ст. О. Білявський отримував численні замовлення від львівського міщанства. Серед найвідоміших – портрети члена Ставропігійського Братства, а пізніше його віце-сеньйора Христофора Дейми²⁶. Слід зазначити, що майстер марно малював портрети членів Львівської Ставропігії, оскільки ставши громадянином Львова, він у 1780 р. став її членом. Остаточно закріпившись у місті, О. Білявський у 1783 р. домігся у земському суді підтвердження своєї приналежності до шляхетського стану і герба “Elita”²⁷.

Власне такі заходи були досить частим явищем у тогочасному суспільстві. Деякі з львівських митців докладали максимум зусиль, аби отримати так звані “королівський привілей” для вільного виконання свого фаху чи підтвердження свого шляхетства і піднятися на вищий щабель станової драбини.

У 1781 р. О. Білявський написав портрет графині Холоневської з Лопатина, у заміжжі Рищевської, яку пов'язували родинні стосунки королем Станіславом Августом²⁸. На замовлення радника львівського магістрату І. Бачинського, який згодом очолив Ставропігійський Інститут, маляр у 1784 р. виконав його портрет²⁹. У 1790 – 1791-х роках О. Білявський малює портрети львівського міщанина Завалкевича і його дружини Терези, яким притаманна глибока психологічна характеристика і виразна індивідуальність³⁰.

Загалом, у 90-х рр. XVIII ст. майстер виконав такі роботи: портрет Ігнатія Потоцького (1790), Тадея Лещинського (1793)^{*}, “Дама з трояндами”^{***} (1790)³³, Лева Шептицького^{***} (1793)³⁵, радника львівського магістрату Миколи Любинецького і шляхтянки Маріанни Левицької (1793). Останні два вважаються одними з найкращих його

робіт³⁶. О. Білявський написав на замовлення львівської капітули галерею портретів чинних і померлих вірменських архієпископів: Івана Шимоновича (1802), Вартануса Бунаняна (1802)³⁷, Івана Августиновича, Якова Августиновича, Якова Тумановича³⁸. Можна висловити припущення, що майстер виконував ці портрети серійно і тому вони позбавлені індивідуальної виразності. Останньою працею О. Білявського був портрет Йозефа Урмені – віце-губернатора Галичини (1801 – 1806) у лівій руці якого, маляр зобразив аркуш паперу з переліком усіх його титулів і звань³⁹. Життєвий і творчий шлях майстра закінчився у 1804 р.

Учнем Остапа Білявського вважають львівського маляра і будівничого Юрія Глоговського (1777 – 1838)*, який спеціалізувався у пейзажному жанрі, а також малюнок виконаних олівцем і тушшю. Серед його праць треба назвати наступні: “Стара ратуша у Львові”, “Селянські типи”, “Вид краківського замку”⁴¹.

Завдяки рахункам виплат за малярські роботи, виконані в соборі Св. Юра у Львові за 1768 – 1779-ті роки, можемо назвати прізвища як уже відомих, так і мало представлених у науковій літературі малярів, що працювали тоді в царині сакрального мистецтва. Зокрема, маляру Йосифу Зембицькому, родичеві Яна Зембицького, 15 січня 1771 р. виплатили 25 зл. за позолочення митри, хреста і малювання двох фігур святих на брамі⁴². Про цього майстра маємо обмаль інформації. Відомо лише, що у 1774 р. він притягнув до суду малярських учнів Станіслава Форнецького та Йосифа Волецького за образу його честі⁴³. У записках 22 червня 1771 р. маємо згадку про Єжи Домковича “маляра від малювання, позолоти Св. Юрія і коня та шести ліхтарів”. За ці роботи Є. Домкович отримав 82 зл.⁴⁴. Маляр Рачковський зробив тут малярські роботи біля восьми фігурок “Геніїв” за 12 зл.⁴⁵, а також намалював “...герб на портреті та єпископську карету”⁴⁶.

Тут працював ще один львівський маляр – Лука Долинський⁴⁷. У рахунках будівництва Святоюрського собору Л. Долинський вказаний у жовтні 1768 р. без імені, як “фабричний писар”⁴⁸. Львівський дослідник Микола Голубець зазначав, що маляр родом з Білої Церкви, де народився близько 1750 р.⁴⁹ Ймовірно, що після того, як Лука рано осиротів ним заопікувався київський митрополит Фелиціян – Филип Володкевич, який привіз його до Львова. Правдоподібно, перед своїм приїздом до Львова Л. Долинський здобув освіту у Києві, де був учнем Духовної Академії⁵⁰. Увагу митрополита до простого хлопчика можна пояснити як талантом останнього, так і можливим походженням Л. Долинського з сім’ї священника. У Львові він потрапив під протекцію єпископа Лева Шептицького. Для покращення освіти і вдосконалення майстерності живопису єпископ відіслав Долинського до Віденської Академії Мистецтв⁵¹.

Очевидно, Л. Шептицький, хотів, згідно з європейською модою того часу, мати власного майстра, який після повернення мав розпочати настінний розпис собору Св. Юра, де на той час активно проводилися реконструкційні роботи. У кожному разі, єпископ уважно стежив за успіхами вихованця, отримуючи інформацію від свого представника у Відні о. Івана Гудза. У листуванні з ним за 1775 – 1777-х рр. Л. Шептицький наголошував на вдосконаленні Л. Долинського “...в рисунках і сухому малюванні” та його скорішому поверненні до Львова⁵².

Навчаючись у Віденській Академії, маляр займався копіюванням полотен давніших митців в імператорській галереї і згодом прислав Л. Шептицькому портрети імператорів Марії Терезії та Йосифа II для його львівської єпископської резиденції⁵³, зали якої в 1775 р. почав розписувати львівський маляр С. Градолевський, а після його смерті закінчив у 1777 р. Стефан Угницький⁵⁴. Про останнього маємо такі відомості. На 1761 р.

припадає його судовий позов проти майстра органних справ Травинського⁵⁵. Однак у джерелах бракує відомостей про подальший перебіг подій. У 70-х рр. XVIII ст. С. Угницьким для іконостасу Миколаївської церкви Крехівського монастиря було виконано образи апостолів і центральний образ з Христом Пантократором⁵⁶.

Після успішного закінчення Віденської Академії Л. Долинський отримав похвальний лист і почесний перстень Марії Терезії⁵⁷. Нарешті, в липні 1778 р. майстер виїхав з Відня і прибув до Львова. Маляр одразу розпочав оздоблення вівтарів та святоюрського іконостасу, яке закінчив біля 1785 р.⁵⁸. Іларіон Свенціцький приписував Л. Долинському відновлення двох намістних образів – Ісуса Христа (з написом на звороті “Лука”) та Божої Матері, а також виконання шістнадцяти образів празничного типу і овальних пророків, що відзначалися високою майстерністю й яскравою індивідуальною виразністю⁵⁹.

Виходячи з рахунків, за весь період виконання малярських робіт у соборі Св. Юра з 1768 р. по 1771 р. Л. Долинський отримав 2070 зл.⁶⁰. Загалом, найбільшої уваги дослідників заслуговували такі твори, виконані малярем: “Христос-архиерей”, “Апостоли” по двоє на одному образі, “Зцілення сліпих”, “Жертва Авраама”, “Хрещення”, “Умивання ніг”; в бічних вівтарях образи “Покрова Божої Матері”, “Святий Миколай”, “Юрій Змієборець”, “Апостоли Петро і Павло”, а також композиція “Христос виганяє купців з храму”⁶¹. З цих ікон збереглася лише одна – “Юрій Змієборець”. Деякі образи собору Св. Юра, зокрема “Воскресіння” і “Вознесіння”, виконали, очевидно, учні Л. Долинського, про що свідчать стилістичні відмінності і нижчий рівень виконання⁶³. Зазначимо, що маляр був відзначений за свою роботу цісарем Йосифом II, який під час перебування із свитою у Львові відвідав собор Св. Юра і не приховував свого щирого захоплення від майстерного виконання творів. Цісар подарував майстрові перстень зі своєї руки, що довго зберігався в родині маляра як реліквія⁶⁴.

Близько 1787 р. Л. Долинський одружився з яворівською міщанкою Катериною Савицькою, з якою мав 8 дітей: чотири сини і чотири доньки⁶⁵.

Після передачі приміщень колишнього монастиря домініканок на греко-католицьку духовну семінарію, Л. Долинський пише для семінарської церкви Св. Духа ікони до чотириярусного іконостасу⁶⁶, виготовленого у 1784 р. львівським скульптором Іваном Щуровським⁶⁷. Маємо відомості про присутність Л. Долинського 27 травня 1795 р. при укладанні контракту з І. Щуровським щодо різьбярських робіт в іконостасі і одному з вівтарів, що свідчить підпис маляра⁶⁸.

З рахунків церкви Петра і Павла у Львові довідуємось, що Л. Долинський у 90-х рр. XVIII ст. працював разом з іншими майстрами над іконостасом роботи львівського скульптора Юзефа Пйотровича⁶⁹. Крім того, Л. Долинський намалював на внутрішніх мурах вежі фреску “Христос передає ключі Св. Петру”^{***}, позолотив дерев’яні ризи в образах Божої Матері у головному вівтарі, Св. Терези і раму образу “Святий Петро”⁷¹. З цих творів збереглася лише пастель під назвою “Портрет старого” (Св. Петра)^{***}

У пізніший період своєї діяльності у Львові Л. Долинський відомий своїми працями поза межами міста. У 1807 р. маляр отримав замовлення на декорацію Успенської церкви Почаївського монастиря⁷³. Працював там три роки і за цей термін виконав великий обсяг робіт у іконостасі, великому і бічних вівтарях. Ним створено композиції з циклу “Чудеса Христові”, а також на сюжети легенд пов’язаних з монастирем⁷⁴. Багато творів Л. Долинського з Успенської церкви Почаєва дійшло до наших днів, намаперед у головній наві: “Зцілення хворого”, “Зустріч Святої Марії зі Святою Єлизаветою”, “Засуджена грішниця”. Загалом, первісний вигляд інтер’єру

відомий лише за малюнком Т. Г. Шевченка “Собор Почаївської лаври” 1846 р.⁷⁵. На жаль, іконостас храму усунено за наказом царя Олександра II в 1861 р. Деякі твори митця знищені внаслідок пожежі 1869 р., зокрема, зображення апостолів і пророків, що містилися у вівтарній частині церкви⁷⁶. Серед останніх збереглися лише чотири: “Ізекііль”, “Ієремія”, “Йоан”, “Наум”, а решта творів майстра, розміщених на стінах центральної нави собору, наприкінці минулого століття відновлено, причому в нижній частині дописано цитати з Євангелія⁷⁷.

Л. Долинський працював в церквах і костелах у Воробкевичах, що на Самбірщині, Мшані поблизу Городка, Жовтанцях біля Жовкви, в самій Жовкві та Підкамені⁷⁸. До останніх великих, дещо пізніших робіт майстра, належала у 1820 – 1821-х роках декорація церкви Св. Онуфрія у Львові, де Л. Долинський виконав малярські праці в іконостасі, із якого залишилися лише фрагменти – 4 медальйони з пророками, по два на полотні, та золотарська оздоба⁷⁹. Його пензлеві належать зображення Святих Василя, Антонія, Теодозія, Йосафата і Преображення Господнього на зовнішніх мурах дзвіниці⁸⁰ і портрет князя Лева Даниловича з атрибутами влади у коридорі монастиря⁸¹. Майстер вважається автором поліхромії стін з образами Марії, Єлизавети, а також постатей лицаря і монаха в П'ятницькій церкві у Львові⁸². До найвизначніших робіт Л. Долинського слід віднести шість великих полотен “Страстей Господніх”, що знаходилися до першої світової війни в монастирі львівських бернардинців⁸³. “Остання Вечера”, “Божа Матір Страждальна”, “Христос на хресті”, “Христос, який благословляє вино і хліб”, “Божа Матір Почаївська” були власністю сина майстра Станіслава, який мешкав у Львові, а інші – “Коронація Ісуса Христа”, “Божа Матір з дитятком” і “Офіра Авраама” – священика Кароля Бівера з Невіщан під Сяноком⁸⁴.

Окрім замовлень, які були пов'язані з сакральними об'єктами, Л. Долинський відомий працями у світському живописі, зокрема портретами переважно представників духовенства⁸⁵.* Маляр також відновив портрети родини Корняків, що містились на хорах Успенської церкви у Львові: Костянтина Корняка і його двох синів, Костянтина й Олександра⁸⁷. Слід зазначити, що дослідники при аналізі творів маляра інколи датували їх XVII століттям. Помер Лука Долинський у Львові в 1830 р. у віці 80 років у власному будинку при вулиці Городоцькій⁸⁸ і був похований на Городоцькому кладовищі, що не збереглося до наших днів⁸⁹.

Л. Долинський залишив після себе учнів, серед яких відомими є: Г. Суський і Ф. Пяткевич. Останній був родом зі Львова, спеціалізувався здебільшого в релігійній тематиці – малював образи святих малих розмірів. Помер маляр у 1812 р. в молодому віці разом з своєю дружиною через отруєння чадним газом⁹⁰.

Таким чином, протягом 70-90-х рр. XVIII ст. у львівському образотворчому мистецтві відбулися зміни, спричинені впливом західноєвропейських малярських шкіл на львівське малярство. Ці тенденції знайшли відображення як у монументальному розписі святинь, так і в станковому малярстві. Одним з найбільших представників останнього був О. Білявський, випускник Римської Академії Мистецтв. У цей період у Львові, поряд з релігійним, виступає світський живопис, найпоширенішим видом якого був портрет. Останній розвивався у тісній взаємодії з іконописом, оскільки малярі працювали одночасно в обох напрямках. Їх вдало поєднував Л. Долинський, вихованець віденської школи малярства. Загалом, малярська спадщина митців Львова становить яскраву і по-своєму виняткову сторінку в історії міста і мистецтва XVIII ст.

¹ Słownik artystów polskich i obcych w Polsce działających: malarze, rzeźbiarze, graficy. – Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, 1975. – Т. 2: D-G. – S. 317.

² Hornung Z. Stanisław Stroiński 1719 – 1802. Zarys monograficzny ze szczególnem uwzględnieniem działalności artysty na polu malarstwa ściennego // Prace sekcji historii sztuki i kultury Towarzystwa naukowego we Lwowie. Lwów, 1935. – Т. II. – Z. 5. – S. 380.

³ Ibid. S. 387.

⁴ Hornung Z. Stanisław Stroiński... – S. 383.

⁵ Вуйцик В. Скульптор Іван Щуровський // Записки Наукового товариства імені Т. Шевченка. – Т. ССXXXVI: Праці секції мистецтвознавства. – Л., 1998. – С. 308.

⁶ Там само. – С. 308.

⁷ Rastawicki E. Słownik malarzów polskich. – Warszawa, 1850. – Т. 3. – S. 211.

⁸ Hornung Z. Stanisław Stroiński ... – S. 320

⁹ Rastawicki E. Słownik... – Т. 1. – S. 170.

¹⁰ Центральний державний історичний архів України у Львові (далі – ЦДІА України у Львові). – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 367. – Арк. 153, 236.

¹¹ Archivum, Biblioteka i Muzeum Metropolii Lwowskiej Obrządku Lacińskiego w Krakowie (Метричні книги костелу Св. Марії Сніжної у Львові із записами актів хрещення та одруження). С.СXXXIII-8. Liber Copulatorum ab Anno 1731 mense Octobri ad Annum 1777 indasive cura ac sollicitadine Simonis Josephi Barański ad Nives diebus Augusti 1803 comparatus. С.СXXXIII. – Т. II. – Арк. 113.

¹² Betlej A. Kościół oo. bernardynów w Zaslawiu. Źródła archiwalne do dziejów wystroju różnobarokowego // Biuletyn historii sztuki. – Warszawa, 1995. – №. 3-4. – S. 357.

¹³ Ibid.

¹⁴ Жолтовський П. Художнє життя на Україні у XVI – XVIII ст. – К., 1983. – С. 114.

¹⁵ Archivum Polskiej Prowincji OO Dominikanów w Krakowie ADK. Lw. 437. Akta dotyczące konserwacji i remontu kościoła Bożego Ciała we Lwowie z 1399 – 1939. – L. 43.

¹⁶ Жолтовський П. Українське живопис... – С. 111.

¹⁷ Jaszowski S. O malarzach, ktory lub we Lwowie pracowali, lub których dzieła tu się znajdują // Rozmaitości. Pismo dodatkowe do Gazety Lwowskiej. – Lwów, 1831. – S.385.

¹⁸ Holubeć M. Wystawa starych mistrzów Lwowa // Wiadomości Konserwatorskie. – Rok I. – №. 3. – Lwów, 1924. – S. 89.

¹⁹ Вуйцик В. Львівський портретист Остап Білявський // Львівська Картинна Галерея (виставки, знахідки, дослідження). – Львів, 1967. – С. 61.

²⁰ Там само.

* “Живописець Римської Академії”.

²² Вуйцик В. Львівський портретист... – С. 61.

** Церква Петра і Павла на вул. Личаківській. З 1750 р. належала ордену Паулінів.

²⁴ Eljaszewicz M. Cerkiew św. Piotra i Pawła we Lwowie // Wiadomości Konserwatorskie. – R. I. – № 4. –Lwów, I/1925. – S. 122.

²⁵ Rastawicki E. Słownik ... Т. 3. S. 137.

²⁶ Вуйцик В. Львівський портретист ... – С. 61.

²⁷ Там само. – С. 63.

²⁸ Жолтовський П. Словник-довідник художників, що працювали на Україні у XIV – XVIII ст. // Матеріали з етнографії та мистецтвознавства. – Вип. 7/8. – К., 1962. – С.195.

²⁹ Белецький П. Украинская портретная живопись XVII – XVIII ст. – Львів, 1981. – С. 153.

³⁰ Вуйцик В. Львівський портретист... – С. 63.

* Зберігаються у Львівському історичному музеї.

** Зберігаються у Львівській картинній галереї.

³³ Вуйцик В. Львівський портретист... – С. 63.

^{***} У 1952 р. частина колекції Національного музею, яка мала “націоналістичний характер”, була знищена, у тому числі й портрети львівських єпископів з родини Шептицьких авторства О. Білявського.

³⁵ Жолтовський П. Словник-довідник... – С. 195.

³⁶ Белецький П. Українська портретна живопись... – С. 153.

³⁷ Вуйцик В. Львівський портретист... – С. 65.

³⁸ Жолтовський П. Словник-довідник... – С. 195.

³⁹ Белецький П. Українська портретна живопись... – С. 65.

* Майстер відомий тим, що взяв участь у підготовці будівництва бібліотеки Максиміліана Оссолінського, очевидно як один із співавторів її планів.

⁴¹ Мусієнко П., Островський В. Живопис // Історія українського мистецтва: у 6 т. – К., 1969. – Т. 4: Мистецтво кінця XVIII– першої половини XIX століття. – С. 87.

⁴² Лильо О. Заповіт та посмертний опис майна Ґертруди Барбари Оброцької // Львів: Місто – суспільство – культура. Збірник наукових праць. – Т. 3. – Л., 1999. – С. 150.

⁴³ Жолтовський П. Художнє життя... – С. 131.

⁴⁴ Лильо О. Заповіт... – С. 151.

⁴⁵ Swieñcićkyj I. Rachunki robót malarskich i rzeźbiarskich w katedrze św. Jura we Lwowie w latach 1768 – 1779 // Dawna Sztuka. – R. I. – Z. 2. – Lwów, 1938. – S. 151.

⁴⁶ Жолтовський П. Художнє життя... – С. 157.

⁴⁷ Мусієнко П., Островський В. Живопис... – Т. 4. – С. 88.

⁴⁸ Swieñcićkyj I. Rachunki... – S. 146.

⁴⁹ Голубець. М. Долинський. – Львів, 1924. – С. 1.

⁵⁰ Słownik artystów... – Т. 2. – S. 77.

⁵¹ Holubeć M. Wystawa... – S. 89.

⁵² Ibid. – S. 90.

⁵³ Мусієнко П., Островський В. Живопис... – Т. 4. – С. 90.

⁵⁴ Там само.

⁵⁵ ЦДІА у Львові. – Ф. 52. – Оп. 2. – Спр. 484. – Арк. 72.

⁵⁶ Вуйцик В. Скульптор Іван Щуровський... – С. 308.

⁵⁷ Голубець. М. Долинський... – С. 1.

⁵⁸ Там само.

⁵⁹ Swieñcićkyj I. Rachunki... – S. 146.

⁶⁰ Ibid. – S. 146, 148, 149, 150

⁶¹ Słownik artystów... – Т. 1: A-G. – S. 151.

* Зберігається в Національному музеї у Львові.

⁶³ Мусієнко П., Островський В. Живопис... – Т. 4. – С. 93.

⁶⁴ Голубець. М. Долинський... – С. 1.

⁶⁵ Там само. – С. 2.

⁶⁶ Там само. – С. 8.

⁶⁷ Вуйцик В. Скульптор Іван Щуровський... – С. 310.

⁶⁸ Там само. – С. 318.

⁶⁹ Eljaszewicz M. Cerkiew św. Piotra i Pawła we Lwowie // Wiadomości Konserwatorskie. – R. I. – № 4. – Lwów, I/1925. – S. 122.

^{**} Знищені майже повністю в результаті нефахової реставрації у 1939 р. і дії атмосферних умов.

⁷¹ Eljaszewicz M. Cerkiew św. Piotra i Pawła... – S. 122.

- *** Зберігається у Львівському національному музеї.
- ⁷³ Мусієнко П., Островський В. Живопис... – Т. 4. – С. 94.
- ⁷⁴ Dutkiewicz J. Fabryka cerkwi Wniebowzięcia NMP w Poczajowie // Dawna Sztuka. – Z. 2. – Warszawa, 1939. – S. 144.
- ⁷⁵ Мусієнко П., Островський В. Живопис... – Т. 4. – С. 96.
- ⁷⁶ Там само. – С. 94.
- ⁷⁷ Там само.
- ⁷⁸ Голубець М. Долинський... – С. 8.
- ⁷⁹ Там само.
- ⁸⁰ Мусієнко П., Островський В. Живопис... – Т. 4. – С. 97.
- ⁸¹ Голубець М. Долинський... – С. 8.
- ⁸² Там само.
- ⁸³ Rastawicki E. Słownik... – Т. 1. – S. 152.
- ⁸⁴ Słownik artystów... – Т. 3: Н-Кі. – S. 78.
- ⁸⁵ Голубець М. Долинський... – С. 7.
- * Зокрема, митрополитів Феліціяна Володкевича, Антонія Ангеловича, Михайла Левицького; єпископів Петра Білянського й Миколая Скородинського, ректора семінарії у Львові Лаврівського, крилошанина М. Барвінського, архімандрита Почаївського Левицького, докторів і професорів богослов'ї М. Гриневецького, Т. Голдаєвича, А. Радкевича, ігумена Святоонофрійського монастиря у Львові Є Галичкевича та ін.
- ⁸⁷ Jaszowski S. O malarzach... – S. 85.
- ⁸⁸ Голубець М. Долинський... – С. 2.
- ⁸⁹ Мусієнко П., Островський В. Живопис... – Т. 4. – С. 98.
- ⁹⁰ Rastawicki E. Słownik ... – Т. 1. – S. 151.

Орест Лильо.

Штрихи до біографій представників сакрального та світського живопису Львова останньої третини XVIII ст.

Малярство Львова останньої третини XVIII ст. мало здебільшого релігійний характер. Поряд з сакральним, активно розвивався світський живопис західноєвропейської традиції, окремим жанром якого був портрет. У 70 – 80 х рр. XVIII ст. у львівському малярстві позначився вплив італійської й австрійської малярських шкіл. Носіями цих традицій стали, зокрема, **О. Білявський і Л. Долинський, які працювали як в монументальному розписі святинь, так і в портретному жанрі.**

Orest Lylio.

Outline of the biographies of Lviv sacred and secular art representatives (the last third part of the 18th century).

Religious aspect occupied the prevailing position in painting in Lviv. However, alongside with the sacred, in particular – icon painting, secular art of the Western-European tradition was rapidly developing, portrait being an individual genre of it. Painting in Lviv in the 1770s and 80s was influenced by European, particularly by Italian and Austrian painting schools. Such painters as O. Bilyavs'kyy and L. Dolyns'kyy, whose activity was reflected not only in monumental painting of sacred places, but also in portraiture, were the bearers of this tradition.